

החלטה מס' 12/25

החלטת ועדת האתיקה בקובלנות נגד חבר הכנסת עופר כסיף

מיום ט' בתמוז התשפ"ג – 28 ביוני 2023

פירוט הקובלנות

1. לוועדת האתיקה הוגשו מספר קובלנות נגד חבר הכנסת עופר כסיף:
 - א. אזרח קבל על כך שביום 4/5/2023 פרסם חבר הכנסת כסיף פוסט על פגישתו עם חברי מפלגת העובדים של בלגיה בה לדבריו "בירכתי את נציג העיר לייז' על החלטת מועצת העיר להחרים את ישראל כל עוד הכיבוש והפשיזציה נמשכים".
 - ב. חבר הכנסת קלנר ואזרח קבלו על כך שביום 10/5/2023 בדיון בוועדת החוקה, חוק ומשפט, כינה חבר הכנסת כסיף את חבר הכנסת קלנר "ניאו-נאצי". חבר הכנסת כסיף הגיש קובלנה כנגד חבר הכנסת קלנר בעניין זה, שתבורר בנפרד.
 - ג. חברי הכנסת מלביצקי, סון הר מלך וקרויזר, כמו גם אזרחים נוספים, קבלו על כך שב-8/6/2023 בעת שחזר מהפגנה בעיר העתיקה בירושלים, קרא חבר הכנסת כסיף "בקרוב אצלך" לצעיר שאמר לו כי חבר שלו נרצח שם.
 - ד. חברי הכנסת מלביצקי, וולדיגר ואזרחים קבלו על כך שביום 19/6/2023 בדיון בוועדת החינוך, התרבות והספורט, במהלך עימות בין חבר הכנסת כסיף לחבר הכנסת מלביצקי, קרא הראשון לאחרון "לך תאנוס עוד אחת". עוד קבל חבר הכנסת מלביצקי על התבטאויות נוספות של חבר הכנסת כסיף נגדו המייחסות לו מעשים חמורים, בהם מעולם לא הואשם. חבר הכנסת כסיף הגיש קובלנה נגד חבר הכנסת מלביצקי שתתברר בנפרד.

תגובת חבר הכנסת כסיף

2. חבר הכנסת כסיף הגיש תגובותיו בכתב ואף הופיע בפני הוועדה, ובתמצית טען כך:
3. **לענין התמיכה בחרם**, מדובר היה במפגש פוליטי, והוא אכן תומך בחרם ככלי אזרחי למאבק פוליטי בלתי אליים, אך לא כחלק מקריאה השוללת את קיומה של "כל מדינת ישראל".
4. **לענין השימוש במילה "ניאו-נאצי"**, מדובר בתגובה שהיא התבטאות פוליטית וביטוי שונה במהותו מהביטוי "נאצי", שנאמרה בלהט הוויכוח ובמענה לכך שחבר הכנסת קלנר כינה אותו "תומך ברוצחים" ו"אוטו-אנטישמי".
5. **לענין האירוע ברובע המוסלמי**, הדברים נאמרו לאחר שהוא עצמו הותקף גם בהפגנה וגם אחריה בה צעירים נצמדו אליו, הטיחו בו קללות קשות, ירקו עליו ועל יועצו והיוו סכנה פיזית.

6. לענין הקריאה "לך תאנוס עוד אחת" וההתבטאויות ביחס לחבר הכנסת מליבצקי, הקריאה נאמרה בהטחות דברים הדדיות בינו ובין חבר הכנסת מליבצקי, וכן ציין כי סך הכל חזר על פרסומים בין היתר בתקשורת בענין זה.

דיון

7. הוועדה שמעה את חבר הכנסת כסיף, עיינה בפרוטוקולים וצפתה בשידורים.
8. לענין הבעת התמיכה בחרם: חברי הוועדה הביעו הסתייגות חריפה מכך שנבחר ציבור של מדינת ישראל, שמקבל את משכורתו ממנה, בוחר לברך גורם זר על החלטתו להחרים את ישראל ותומך רשמית בחרם על ישראל, וסברו כי מדובר בהתבטאות שפוגעת בכבודה של הכנסת ובטובתה של מדינת ישראל; אולם, בהתחשב באופייה הפוליטי המובהק של ההתבטאות ובחופש הביטוי הרחב של חברי הכנסת, החליטה הוועדה שבנסיבות אלה אין מקום להתערבותה.
9. לענין "ניאו נאצי": לפני מספר חודשים ביחס לאמירת "נאצי" על ידי חבר הכנסת כסיף, הוועדה קבעה בהחלטה מס' 5/25 שאין מדובר בהתבטאות פוליטית והטילה עליו סנקציה. בדיון דאז חבר הכנסת כסיף ציין שלא ישתמש במונח זה בעתיד.
- כמו כן, בהחלטות קודמות של ועדת האתיקה נקבע שיש "להימנע לחלוטין משימוש בביטויים פוגעניים הכוללים דימויים מעולם התוכן של השואה" (החלטה מס' 56/18).
- הוועדה לא מקבלת את ההבחנה שעשה חבר הכנסת כסיף בין הביטויים נאצי וניאו-נאצי, וסבורה, כפי שהוחלט כאמור ע"י ועדות האתיקה בעבר, כי שימוש בביטוי נאצי-נאצי, גם אם הכוונה להטחה אידיאולוגית, הינה מחוץ לגבולות השיח הפרלמנטרי הראוי. ובוודאי שלא היה מקום להתבטא כך שוב לאחר החלטת הוועדה בעניינו.
10. לענין "בקרוב אצלך": חבר הכנסת כסיף טען שמדובר היה באירוע אלים כלפיו וכי קצין הכנסת יכול להעיד על פניותיו הרבות אליו בזמן אמת. כמו כן, בדיון חבר הכנסת כסיף התנצל על האמירה וציין שאינה מאפיינת את אמירותיו, ויש להצר שנאמרה, אך ביקש לשקול אותה בהתאם להקשר הדברים. חברי הוועדה סברו שאמירת "בקרוב אצלך" לאזרח שפונה ואומר כי חברו נרצח במקום, הינה בלתי נסבלת ובלתי מתקבלת על הדעת לנבחר ציבור. בהתבטאותו זו, פגע חבר הכנסת כסיף בכבוד הכנסת ובאמון הציבור, ולא התנהל כפי שמצופה ממנהיג ציבור, גם באירוע שהיה סוער לדבריו. עם זאת הועדה רואה חשיבות בהתנצלות של ח"כ כסיף.
11. לענין "לך תאנוס עוד אחת": חברי הוועדה רשמו לפנייהם את העובדה שההתבטאות נאמרה כחלק מוויכוח בין חברי הכנסת, אולם גם בהקשר זה סברו כי מדובר בהתבטאות פוגענית וקשה מאוד, שלא ניתן לראותה כהתבטאות פוליטית, ציבורית או בעלת היבט ענייני כלשהו. מדובר בהכפשה אישית קשה ביותר ובשפה נמוכה במיוחד. הוועדה אף סבורה שאמירה מעין זו של חבר הכנסת כסיף מבטאת יחס מזלזל עקרוני כלפי העבירה המדוברת. בניגוד להתבטאויות אישיות פסולות אחרות, אמירה זו המייחסת עבירה פלילית חמורה, ללא הרשעה ואפילו ללא האשמה, חוצה את

הקו האתי הנמוך ביותר. חברי כנסת החשופים כאנשי ציבור להשמצות של בעלי ענין ויריבים שונים, צריכים להיות הראשונים הזהירים מלהעליל על איש הציבור.

החלטת הוועדה

12. ענייניו של חבר הכנסת כסיף מגיעים שוב לפתחה של ועדת האתיקה, כשלושה חודשים לאחר החלטה מס' 5/25 במסגרתה נקבע שביצע שלוש הפרות אתיות בעת שהתעמת וקילל חברי כנסת.
13. גם מהקובלנות הנוכחיות עולה שימוש בשפה פוגענית מאוד ובהשתלחויות אישיות. הוועדה מצאה כי חבר הכנסת כסיף ביצע הפרה אתית בשלושה מקרים מתוך הארבעה.
14. ועדת האתיקה החליטה פה אחד כי בהתבטאויותיו אלו, הפר חבר הכנסת כסיף את כלל 1א(4) לכללי האתיקה הקובע כי:

"חבר הכנסת ישמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה, יהיה מסור למילוי תפקידיו בכנסת, ינהג בדרך ההולמת את מעמדו כחבר הכנסת ויעשה לטיפוח אמון הציבור בכנסת."

15. הוועדה שקלה לחומרה את העובדה שמדובר בהפרות חוזרות; שאחת מהאמירות כוונה כלפי אזרח מפגין; שחבר הכנסת התבטא בכינוי מעולם התוכן של השואה לאחר שציין שלא יעשה זאת; ואת תוכן החמור והפוגעני של ההתבטאויות כלפי האזרח וכלפי חבר הכנסת מלביצקי. הוועדה רשמה לפנייה כי שלוש האמירות נאמרו בלהט האירועים, אך אין בכך כדי להקל בחומרתן. **מנימוקים אלו, סבורה הוועדה כי מתקיימות נסיבות מיוחדות של הפרה חמורה של כללי האתיקה.**

16. כבר בהחלטתה הקודמת בעניינו של חבר הכנסת כסיף הצהירה הוועדה כי היא מבקשת להעמיד רף חדש לשיח מכבד וראוי בכנסת, וכי "חברי הכנסת אשר ימשיכו באופן קבוע לבקש תשומת לב ציבורית על ידי התבטאויות פוגעניות, מעליבות או משמיצות – יינקטו כנגדם סנקציות מחמירות".
17. בנסיבות אלו, ובהתאם לסמכותה לפי סעיף 13ד(ד)(4) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951, החליטה הוועדה פה אחד להטיל על חבר הכנסת כסיף סנקציה של **הרחקה משיבות ועדות הכנסת החל מיום חמישי 29/6/2023 ועד תום כנס הקיץ**. יובהר כי חבר הכנסת יהיה רשאי להיכנס לשיבה לצורך הצבעה בלבד.

ההחלטה תונח על שולחן הכנסת.